

Список використаних джерел

1. Анцупов А. Я., Малишев А. А. Введення в конфліктологію : навчальний посібник. К. : МАУП, 1996.
2. Герасіна Л. М., Требін М. П., Воднік В. Д. та ін. Конфліктологія : навч. посіб. Харків: Право, 2012. 128 с.
3. Коваленко Д. В., Шалімова І. М., Керницький О. М. Конфліктологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Харків: Точка, 2012. 221 с.

Журавльова Марина,

викладачка Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко,

Басова Світлана,

викладачка Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко,

Мисан Костянтин

викладач Полтавської міської школи мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко (м. Полтава)

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ПОЧАТКІВЦЯМИ ПО КЛАСУ БАЯНА ТА АКОРДЕОНА

Анотація. У статті розкрито особливості проведення занять з початківцями по класу баяна та акордеона, схарактеризовано основні методи і прийоми роботи з формування виконавської майстерності учнів.

Ключові слова: заняття, інструмент, методи, прийоми, виконавські навички.

Постановка проблеми. Початкові заняття з навчання гри на музичних інструментах є складовою частиною цілісного процесу інструментально-виконавської підготовки учнів мистецьких шкіл. Він спирається на стійкі традиції музичної педагогіки, що розглядає загальні закономірності процесу навчання на різних музичних інструментах. Методика початкового навчання

складалась і розвивалась поступово. Кожне покоління виконавців і педагогів внесли свій внесок у цю науку, збагачуючи її новими теоретичними і практичними здобутками.

Стан дослідження проблеми. Проблеми навчання гри на баяні (акордеоні) розглядались у працях багатьох педагогів, музикантів, музикознавців, зокрема: І. Алексєєва («Викладання гри на баяні»), В. Бесфамільного, М. Давидова, С. Іванова, О. Костогриза, М. Коцюби, С. Ланчинської, В. Олійника, В. Пригоди, І. Пуриця («Гра на баяні. Методичні статті»), В. Семенова, П. Серотюка, Є. Стиркула, М. Черкаського тощо.

Виклад основного матеріалу. Велике значення у формуванні виконавських навичок учнів має початковий період навчання, оскільки саме на цьому етапі закладаються основні навички, зокрема постановочні моменти, технологічні прийоми тощо. Від вищезгаданого безпосередньо залежить подальший розвиток учня. Розглянемо докладніше, які методи і прийоми слід застосовувати на перших заняттях у класі баяна та акордеона.

Наглядно-демонстраційні. Перше заняття доцільно починати зі знайомства учня з інструментом, його можливостями. Граючи дитині на інструменті, викладач вирішує відразу кілька первинних педагогічних завдань, по-перше, залучає учня до музики (вчить слухати музику, прищеплює любов до музики), по-друге, використовуючи принцип наочності, збуджує в учня інтерес до інструменту, бажання вчитися виконавству на інструменті і, по-третє, поступово вводить учня в навчальний процес.

Теоретичні. Після прослуховування музичного твору слід попросити дитину визначити, яка звучала музика: сумна чи весела, повільна або швидка. Тим самим учень надалі починає більш уважно слухати музику, навчаючись при цьому визначати характер і темп. Аналізуючи з учнем той чи інший музичний матеріал, викладач тим самим розвиває в нього музичні та слухові здібності.

З огляду на психологію маленької дитини, бажання відразу ж сісти за інструмент і почати грати на ньому, викладач повинен надати таку можливість учневі на першому занятті, образно кажучи, дати спробувати свої сили. Перші 2-3 уроки не варто починати з вивчення музичної грамоти, краще приділити увагу постановочним моментам: посадці, постановці інструменту, положення рук на правій та лівій клавіатурах.

Практичні (посадка, постановка інструменту). Учень 6-8-річного віку повинен сідати приблизно на 1/3 стільця. Якщо учень сідає глибше, то втрачає упор ногами в підлогу, підставку. Стегно повинно утворювати з гомілкою кут, що дорівнює приблизно 90 градусам і при цьому має бути паралельно щодо підлоги. Для досягнення цього критерію викладач зобов'язаний використовувати або підставку, або спеціальний зменшений по висоті стілець.

Важливим чинником успішного початкового навчання є визначення розміру плечових ременів. Потрібно враховувати той факт, що в положенні сидячи, ремені виконують роль фіксаторів інструменту. Різниця в розмірі лівого і правого ремня залежить від положення інструменту.

Постановка рук (правої та лівої). Опановуючи правильну постановку правої руки на клавіатурі, викладач повинен досягти того, щоб учень вмів розслабляти руку. Для цього можна попросити учня опустити руку вниз, розслабити при цьому всі м'язи, а потім підняти вгору, згинаючи в ліктьовому суглобі, задіявши при цьому тільки м'язи плеча, зберігши розслабленими передпліччя і кисть. У такому природному положенні кисть підноситься до клавіатури. Пальці при грі знаходяться в природному положенні, округлені та торкаються клавіш частиною між подушечками і нігтями. Перший палець стосується клавіші бічною частиною близько нігтя.

При постановці лівої руки, в першу чергу слід підігнати ремінь, призначений для розведення міху. Він не повинен бути надто вільним, а також занадто притиснутим. Пальці так само як і в правій руці повинні бути заокруглені. Дотик кнопок – аналогічно правої клавіатури.

Початкові виконавські навички. Приступаючи з учнями до освоєння ігрових навичок, викладач повинен почати з пояснення, яким чином на баяні, акордеоні видобувається звук. Важливо, щоб учень зрозумів: гучність звуку на інструменті не залежить від сили удару, натискання або тиску пальців на клавішу. Звук змінюється за рахунок різного за інтенсивністю ведення міху.

Розуміючи важливість участі роботи міху в комплексі звуковидобування, логічно буде почати освоювати з учнями ігрові навички з володіння міхом.

Спочатку вправи на володіння міхом повинні бути прості. Перша з них полягає в звичайному розведенні міху.

Закладаючи на перших заняттях основи володіння міхом, викладач повинен застерегти учня від можливих помилок. Найбільш типовими є:

- учень, піднімаючи нижню частину корпусу лівої клавіатури, виробляє стискання міху по неправильній траєкторії;
- при веденні міху на зжим учень нахилиє корпус вправо, порушуючи при цьому правильність посадки за інструментом;
- при зміні міху на зжим, учень притискає лікоть правої руки до свого корпусу.

Щоб запобігти цим помилкам, викладач повинен наглядно показати учню правильне ведення міху.

Висновки. Отже, професійна робота викладача на початковому етапі навчання гри на баяні чи акордеоні має надзвичайно важливе значення для подальшого успішного виховання молодого інструменталіста-виконавця.

Список використаних джерел

1. Баян. Програма для відділі народних інструментів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2012.
2. Князева М. М. Досвід музичного виховання за кордоном // Естетичне виховання в сучасному світі: Теорія і практика естетичного виховання

за кордоном, 1991. С. 141-166.

3. Пуриц І. Г. Гра на баяні. Методичні статті. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2007.

Звігольська Вікторія,

викладачка відділу «Історії мистецтв та композиції», Полтавська міська школа мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко,

Костиренко Світлана,

викладачка відділу «Історії мистецтв та композиції», Полтавська міська школа мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко (м. Полтава)

ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

***Анотація:** У статті розкрито особливості використання фольклору в сучасній мистецькій школі як засобу національно-патріотичного виховання, розглянуто його художнє, педагогічне і культурне значення.*

***Ключові слова:** фольклор, національно-патріотичне виховання, народне свято, культурні традиції.*

***Постановка проблеми.** Зміни, які відбуваються в усіх сферах українського суспільства, визначили один із провідних напрямків розвитку – побудову національної системи освіти та виховання. Саме це передбачає глибоке оволодіння молодим поколінням українців знаннями з історії рідного народу, надбаннями його культури, духовністю, народною мудрістю, втіленою в народних звичаях, традиціях, обрядах.*

***Ступінь вивчення проблеми.** Виховне значення українського фольклору і культурної спадщини, методи їх використання в освітньому процесі досліджувалось у працях О. Заїки, Т. Коваль, О. Кузменко, Є. Лозинської, О. Наумовської, С. Павлової, В. Сергєєвої, І. Рудницької-Юрійчук, Я. Русина, О. Федорук, С. Чайки та інших науковців.*